



TĂNG CƯỜNG ỨNG DỤNG CÔNG NGHỆ THÔNG TIN, TỪNG BƯỚC HÌNH THÀNH KHO BẠC SỐ

PHẠM THỊ TÚ

Nhằm hướng đến mục tiêu kiến tạo toàn bộ máy tổ chức gắn với tăng cường ứng dụng nền tảng công nghệ thông tin hiện đại, có sự kết nối, liên thông với hệ thống cơ sở dữ liệu khác của ngành Tài chính, cơ sở dữ liệu quốc gia, phục vụ tốt nhất người dân, doanh nghiệp, các cơ quan nhà nước, góp phần xây dựng nền tài chính quốc gia an toàn, bền vững..., Kho bạc Nhà nước đã, đang tích cực triển khai nhiều nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm và đạt được một số kết quả bước đầu trong tiến trình hình thành Kho bạc số. Những thành tựu này là nền tảng vững chắc để Kho bạc Nhà nước phát triển.

Từ khóa: Ngành Tài chính, Kho bạc Nhà nước, kho bạc số

STRENGTHENING THE APPLICATION OF INFORMATION TECHNOLOGY TO GRADUALLY ESTABLISH DIGITAL TREASURY

Pham Thi Tu

To consolidate organizational structure in alignment with application of advanced information technology that linked to various databases of the financial sector and national database to support state agencies, enterprises and people, and to foster the building of a sustainable and secure national finance. The State Treasury is actively implementing multiple tasks and measures to target at establishing digital treasury and has achieved certain achievements. These achievements, in return, are firmly foundation for the development plan to 2030 of the State Treasury.

Keywords: Finance sector, State Treasury, digital treasury

Kết quả bước đầu trong tiến trình hướng đến kho bạc số

Ngày 13/4/2022, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định số 455/QĐ-TTg về việc phê duyệt Chiến lược phát triển Kho bạc Nhà nước (KBNN) đến năm 2030 với mục tiêu: Xây dựng KBNN tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả; đổi mới đồng bộ cơ chế, chính sách, quy trình nghiệp vụ quản lý quỹ ngân sách nhà nước (NSNN), ngân quỹ nhà nước; nâng cao hiệu quả hoạt động huy động vốn cho NSNN; thực hiện tốt chức năng tổng kế toán nhà nước; kiến tạo toàn bộ máy tổ chức gắn với tăng cường ứng dụng nền tảng công nghệ thông tin hiện đại, có sự kết nối, liên thông với hệ thống cơ sở dữ liệu khác của ngành tài chính, cơ sở dữ liệu quốc gia, phục vụ

tốt nhất người dân, doanh nghiệp, các cơ quan nhà nước, góp phần xây dựng nền tài chính quốc gia an toàn, bền vững.

Một trong những mục tiêu quan trọng của Chiến lược phát triển KBNN là xây dựng Kho bạc số vào năm 2030. Để thực hiện mục tiêu dài hạn đó, KBNN đã xác định 2 giai đoạn phát triển, trong đó, giai đoạn đầu, đến năm 2025, KBNN vận hành dựa trên dữ liệu số và hoàn thành nền tảng Kho bạc số; cơ bản toàn bộ các giao dịch thu, chi NSNN qua KBNN được thực hiện theo phương thức điện tử (trừ các giao dịch thuộc phạm vi bí mật nhà nước); liên thông dữ liệu số của các khâu lập dự toán, phân bổ, chấp hành, kế toán, kiểm toán và quyết toán NSNN. Giai đoạn tiếp theo, sau năm 2025, KBNN tập trung nghiên cứu, phát triển dịch vụ theo nhu cầu của người dân, doanh nghiệp và các cơ quan nhà nước; đến năm 2030, hoàn thành xây dựng Kho bạc số.

Kho bạc số là Kho bạc mà ở đó mọi tác nhân đều có thể tương tác trên nền tảng số, theo chính sách, quy trình nghiệp vụ và phương thức quản trị lấy người dùng trong và ngoài ngành làm trung tâm phục vụ; lấy việc khai thác và phân tích dữ liệu số là năng lực mới hỗ trợ cho điều hành và ra quyết định. Các đặc điểm cơ bản của Kho bạc số gồm: Liên thông dữ liệu số giữa các cơ quan, đơn vị ở trung ương và địa phương với KBNN để cung cấp dịch vụ cho các đơn vị, cơ quan, người dân, doanh nghiệp và thực hiện các chức năng, nhiệm vụ được giao. Đơn vị, cơ quan giao dịch với Kho bạc thông qua nền tảng số của đơn vị có liên thông trực tuyến với Kho bạc hoặc đơn vị thực hiện giao dịch trên nền tảng của Kho bạc số. Vì vậy, Kho bạc số và các nền tảng số trong lĩnh



vực tài chính nhà nước có kết nối tương tác với nhau để hình thành hệ sinh thái số cho toàn bộ lĩnh vực tài chính nhà nước nói chung.

2022 là năm đầu tiên thực hiện Chiến lược phát triển KBNN đến năm 2030 theo Quyết định số 455/QĐ-TTg, KBNN đã hoàn thành một số nhiệm vụ về CNTT để tăng cường ứng dụng CNTT và hiện đại hóa các hệ thống. Cụ thể:

KBNN duy trì cung cấp 100% thủ tục hành chính qua Dịch vụ công trực tuyến (DVCTT) mức độ 4 (11/11), với 100% đơn vị thuộc đối tượng bắt buộc tham gia DVCTT; hoạt động giao dịch với KBNN 24/7 (kể cả ngày nghỉ, ngày lễ) với số lượng giao dịch chi NSNN qua DVCTT đạt tỷ lệ trên 99,6%, lượng giao dịch trung bình mỗi ngày từ 100.000 đến 150.000 giao dịch, ngày cao điểm đầu tháng và cuối tháng từ 150.000 đến 200.000 giao dịch, ngày cao điểm cuối năm từ 400.000 đến 500.000 giao dịch.

Đối với các đơn vị sử dụng ngân sách: Việc áp dụng DVCTT đã giúp các đơn vị sử dụng ngân sách tiết kiệm được thời gian, chi phí đi lại, đặc biệt ở các địa phương miền núi, vùng sâu vùng xa, nhất là trong giai đoạn dịch bệnh COVID-19 diễn biến phức tạp. Số giao dịch qua DVCTT ngày càng tăng mạnh đã đáp ứng kịp thời nhu cầu chi tiêu của đơn vị cũng như đưa đồng vốn ngân sách kịp thời vào triển khai các dự án đầu tư, sớm phát huy hiệu quả (kể cả trong thời gian cách ly xã hội để phòng chống dịch COVID-19).

Đối với KBNN, thực hiện DVCTT góp phần hiện đại hóa công tác kiểm soát chi theo hướng hồ sơ, chứng từ của đơn vị thực hiện kiểm soát chi qua KBNN sẽ được gửi trên cổng dịch vụ công, công chức Kho bạc không sửa đổi hay nhập lại thông tin của đơn vị, chỉ bổ sung thông tin quản lý và thực hiện hạch toán tự động vào Hệ thống thông tin Quản lý Ngân sách và Kho bạc (TABMIS), bảo đảm minh bạch về hồ sơ, chứng từ, nội dung kiểm soát, là bước đi đầu tiên tiến tới thực hiện quy trình kiểm soát chi điện tử. Qua DVCTT, lãnh đạo KBNN các cấp có thể kiểm tra, giám sát được tình trạng xử lý các hồ sơ kiểm soát chi qua các báo cáo thống kê trên cổng dịch vụ công; từ đó, làm tăng tính trách nhiệm của cán bộ kiểm soát chi trong quá trình thực thi nhiệm vụ.

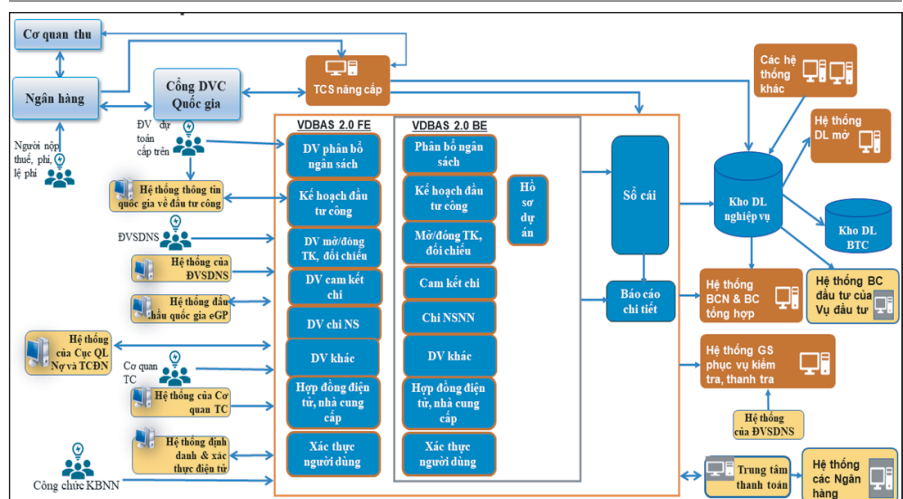
KBNN đã tích cực và hoàn

thành các nhiệm vụ triển khai Đề án 06 của Chính phủ (Đề án phát triển ứng dụng dữ liệu về dân cư, định danh và xác thực điện tử phục vụ chuyển đổi số quốc gia giai đoạn 2022 - 2025, tầm nhìn đến năm 2030) để các đơn vị thuộc khối Công an có thể lập và ký số ủy nhiệm chi hoàn thu từ tài khoản tạm thu mở tại Kho bạc; kết nối với Cổng Dịch vụ công Quốc gia để nhận lệnh hoàn phí, lệ phí từ NSNN.

Cùng với đó, KBNN triển khai thí điểm công nghệ ký số từ xa (Remote-signing) giúp cho các đơn vị sử dụng ngân sách không phụ thuộc vào thiết bị vật lý để ký số (như USB token, ikey, smart card, SIM...), cho phép kiểm tra sinh trắc học (khuôn mặt hoặc vân tay) khi sử dụng, góp phần phòng chống việc cho mượn thiết bị bảo mật, qua đó tăng cường an toàn, an ninh thông tin.

KBNN mở rộng phối hợp thu NSNN và thanh toán song phương điện tử với các ngân hàng thương mại (NHTM); phối hợp với Văn phòng Chính phủ và các cơ quan có liên quan đẩy mạnh thu phí, lệ phí, thu phạt qua Cổng dịch vụ công Quốc gia. Năm 2022, KBNN đã triển khai mở tài khoản chuyên thu NSNN và ký thỏa thuận hợp tác phối hợp thu NSNN, thanh toán song phương điện tử với 05 NHTM, nâng tổng số NHTM mà KBNN mở tài khoản chuyên thu lên thành 20 NHTM, qua đó hiện đại hóa phương thức thu NSNN; tăng cường trao đổi thông tin, cung cấp thông tin số liệu thu NSNN phục vụ cho công tác chỉ đạo điều hành của lãnh đạo các cấp. Đồng thời, KBNN đã phối hợp với Văn phòng Chính phủ và các đơn vị liên quan đẩy mạnh thu phí, lệ phí và thu phạt trên Cổng dịch vụ công Quốc gia, tạo điều kiện thuận lợi cho đối tượng nộp ngân sách, góp phần tập trung nhanh nguồn thu

MÔ HÌNH HỆ THỐNG LIÊN QUAN ĐẾN NGÂN SÁCH VÀ KẾ TOÁN TỚI NĂM 2030



Nguồn: KBNN



vào NSNN, góp phần cùng với ngành Thuế thực hiện vượt dự toán thu NSNN năm 2022.

Điểm nhấn quan trọng của tiến trình hiện đại hóa hệ thống KBNN là triển khai thành công trên phạm vi toàn quốc hệ thống quản lý, kiểm soát chi đầu tư qua KBNN (hệ thống ĐTKB-GD), đáp ứng yêu cầu về chuẩn hóa dữ liệu và quản lý, kiểm soát chứng từ chi đầu tư qua KBNN theo phương thức điện tử, cung cấp kịp thời thông tin phục vụ quản lý điều hành của Chính phủ, Bộ Tài chính và cấp ủy, chính quyền địa phương. Dữ liệu báo cáo giải ngân vốn đầu tư công phát sinh hàng ngày được tổng hợp từ KBNN huyện, KBNN tỉnh và được đồng bộ lên KBNN Trung ương. Số liệu giải ngân vốn đầu tư công được khai thác một cách kịp thời, chủ động tại mọi thời điểm là cơ sở quan trọng để đánh giá tỷ lệ giải ngân vốn đầu tư công của các bộ, ngành, địa phương một cách công khai, minh bạch, phục vụ tốt cho công tác chỉ đạo điều hành của Chính phủ, Bộ Tài chính và các cấp chính quyền địa phương, góp phần đẩy nhanh tiến độ giải ngân vốn đầu tư công.

KBNN triển khai thành công mô hình thanh toán điện tử liên ngân hàng tập trung và liên thông các hệ thống CNTT. Năm 2022, mô hình thanh toán điện tử liên ngân hàng tập trung đã được triển khai thành công trên phạm vi toàn hệ thống KBNN. Việc triển khai diện rộng mô hình thanh toán điện tử liên ngân hàng tập trung là bước cải tiến lớn trong công cuộc hiện đại hóa của ngành Tài chính nói chung, hệ thống KBNN nói riêng. Triển khai mô hình thanh toán điện tử liên ngân hàng tập trung đã góp phần hoàn thiện liên thông các hoạt động nghiệp vụ KBNN, mang lại nhiều lợi ích cho cả KBNN và đơn vị giao dịch: Tự động hóa tối đa các bước xử lý trên ứng dụng, rút ngắn thời gian kiểm soát các món chi ngân sách, góp phần đẩy nhanh giải ngân nguồn vốn NSNN, nâng cao năng suất cũng như chất lượng lao động của công chức hệ thống KBNN.

Trong công tác quản lý ngân quỹ, việc triển khai mô hình thanh toán điện tử liên ngân hàng đã tập trung nhanh ngân quỹ về Ngân hàng Nhà nước, hoàn thiện hệ thống tài khoản tập trung TSA theo thông lệ quốc tế, nâng cao hiệu quả hỗ trợ của chính sách tài khóa đối với chính sách tiền tệ. Việc triển khai thành công mô hình thanh toán điện tử liên ngân hàng cũng là cơ sở để ngành Tài chính nói chung, hệ thống KBNN nói riêng từng bước hội nhập với xu hướng phát triển thanh toán điện tử của các hệ thống ngân hàng trong bối cảnh cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư đang diễn ra mạnh mẽ trong hầu khắp các lĩnh vực kinh tế - xã hội.

KBNN triển khai thí điểm thanh toán tự động các

khoản chi điện, nước, dịch vụ viễn thông theo ủy quyền của các đơn vị sử dụng ngân sách tại KBNN Hà Nội, KBNN TP. Hồ Chí Minh. Đối với đơn vị sử dụng ngân sách, hàng tháng các đơn vị sử dụng ngân sách không phải gửi yêu cầu thanh toán đối với các khoản chi điện và viễn thông, KBNN tự động thanh toán theo ủy quyền của đơn vị, từ đó giảm thiểu chi phí xã hội, góp phần cải cách thủ tục hành chính. Đối với KBNN, đã giảm thiểu thời gian xử lý, khối lượng công việc cho công chức kho bạc, qua đó, tập trung kiểm soát các khoản chi có độ rủi ro cao nâng cao hiệu quả quản lý của KBNN; Giảm phí thanh toán mà NSNN phải chi trả cho các ngân hàng; chủ động hơn trong công tác điều hành ngân quỹ. Đối với nhà cung cấp, quy trình này tiết kiệm chi phí và thời gian tổ chức thu.

Từ năm 2022, KBNN đã ban hành chuẩn kết nối thông tin dữ liệu và tích hợp phần mềm ứng dụng của các đơn vị sử dụng ngân sách với hệ thống CNTT của KBNN, xây dựng cổng kết nối và triển khai liên thông chứng từ và hồ sơ từ hệ thống kế toán của đơn vị sử dụng ngân sách với hệ thống DVCTT của KBNN, giúp giảm thiểu việc xử lý trùng lặp thông tin trên 2 hệ thống, góp phần nâng cao chất lượng phục vụ của KBNN. Đến nay, hơn 20.000 đơn vị giao dịch đã thực hiện kết nối.

Trong công tác thanh tra, kiểm tra, phát huy các kết quả đạt được trước đó của Tiện ích phần mềm tra cứu dữ liệu từ DVCTT phục vụ công tác kiểm tra và giám sát, năm 2022, tiện ích này đã được bổ sung nhiều tính năng tra cứu thông tin đa chiều, nhằm khai thác dữ liệu hiệu quả và đầy đủ phục vụ tốt hơn cho công tác thanh tra, kiểm tra và mở rộng phạm vi tra cứu dữ liệu chi đầu tư công trên ĐTKB-GD.

KBNN luôn nắm bắt và ứng dụng hiệu quả các thành quả của Cách mạng công nghiệp 4.0 vào hoạt động nghiệp vụ. KBNN đã cung cấp ứng dụng trên thiết bị mobile nhằm cung cấp thông tin báo cáo nhanh về thu, chi NSNN và huy động vốn cho đầu tư phát triển cho Bộ Tài chính, Văn phòng Chính phủ, Bộ Kế hoạch Đầu tư, Ủy ban Tài chính ngân sách của Quốc hội, Văn phòng Trung ương đảng và cấp ủy, chính quyền địa phương, đáp ứng nhu cầu thông tin phục vụ điều hành. Ứng dụng cũng cho phép đơn vị sử dụng ngân sách kịp thời nắm bắt được tiến độ xử lý hồ sơ tại KBNN; tra cứu số dư tài khoản tại KBNN.

Về hạ tầng, KBNN ứng dụng hiệu quả công nghệ điện toán đám mây (Cloud Computing) trong việc triển khai các hạ tầng cho các bài toán rất lớn như DVCTT hay Tổng Kế toán, Quản lý thu, Thanh



toán... Nhờ vậy khi nhu cầu sử dụng tăng đột biến, KBNN vẫn kịp thời điều chỉnh các hạ tầng linh hoạt để đáp ứng.

Đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin và chuyển đổi số lĩnh vực kho bạc

Để kế thừa và phát triển tiếp các kết quả ứng dụng CNTT trong việc hiện đại hóa hệ thống KBNN tiến tới hoàn thành các mục tiêu đặt ra của Chiến lược phát triển KBNN đến năm 2030, xây dựng kiến trúc tổng thể hệ thống CNTT hướng tới Kho bạc số theo Quyết định số 2739/QĐ-KBNN ngày 04/6/2021, KBNN dựa trên các nhiệm vụ được phân khai trong Quyết định số 2222/QĐ-BTC và Quyết định số 6219/QĐ-KBNN về Chương trình hành động của Bộ Tài chính thực hiện Chiến lược phát triển KBNN đến năm 2030 có ảnh hưởng tới hệ thống CNTT để thực hiện các nhiệm vụ về CNTT và chuyển đổi số theo các giai đoạn như sau:

Giai đoạn đến 2026:

KBNN đặt ra các mục tiêu cụ thể gồm: Định danh từng khoản thu NSNN theo nhiệm vụ số 1 Quyết định số 2222/QĐ-BTC; Hoàn thiện mô hình thanh toán tập trung của KBNN theo nhiệm vụ số 16 Quyết định số 2222/QĐ-BTC; Hoàn thiện hệ thống kế toán đồ COA (2022-2025) theo nhiệm vụ số 21 Quyết định số 2222/QĐ-BTC; Hoàn thiện quy trình tổng hợp, lập và trình Báo cáo tài chính nhà nước (2022-2026) theo nhiệm vụ số 25 Quyết định số 2222/QĐ-BTC; Hoàn thiện cơ chế, quy trình tổng hợp, lập và trình Báo cáo quyết toán NSNN (2022-2026) theo nhiệm vụ số 26 Quyết định số 2222/QĐ-BTC; Số hóa công tác kiểm soát, thanh toán các khoản chi NSNN qua KBNN; thực hiện chia sẻ và liên thông dữ liệu số trong toàn bộ quá trình quản lý chi NSNN theo nhiệm vụ số 5 Quyết định số 2222/QĐ-BTC; Đẩy mạnh hoạt động kiểm tra và thanh tra chuyên ngành thông qua môi trường số và hệ thống CNTT theo nhiệm vụ số 4, nhóm V, Quyết định số 2222/QĐ-BTC.

Giai đoạn từ 2026 đến 2030:

Các nội dung công việc KBNN tập trung triển khai trong giai đoạn 2026-2030 gồm:

- + Xây dựng cơ sở dữ liệu thu NSNN theo nhiệm vụ số 2 Quyết định số 2222/QĐ-BTC;
- + Đổi mới cơ chế quản lý cam kết chi NSNN theo nhiệm vụ số 4 Quyết định số 2222/QĐ-BTC;
- + Số hóa công tác kiểm soát, thanh toán các khoản chi NSNN qua KBNN; thực hiện chia sẻ và liên thông dữ liệu số trong toàn bộ quá trình quản lý chi NSNN theo nhiệm vụ số 5 Quyết định số 2222/QĐ-BTC;
- + Phân cấp kiểm soát chi NSNN theo mức độ rủi ro theo nhiệm vụ số 6 Quyết định số 2222/QĐ-BTC;

+ Xây dựng cơ sở dữ liệu kế toán tổng hợp cho toàn bộ khu vực nhà nước trên cơ sở kết nối, thu thập dữ liệu từ các đơn vị kế toán nhà nước, cho phép kết xuất thông tin, báo cáo đa chiều theo từng cấp độ tổng hợp thông tin về NSNN và tài chính nhà nước theo nhiệm vụ số 24 Quyết định số 2222/QĐ-BTC;

+ Xây dựng và từng bước triển khai đề án mô hình kho bạc 2 cấp theo nhiệm vụ số 2 thuộc nhóm III, Quyết định số 2222/QĐ-BTC;

+ Đẩy mạnh hoạt động kiểm tra và thanh tra chuyên ngành thông qua môi trường số và hệ thống CNTT theo nhiệm vụ số 4, nhóm V, Quyết định số 2222/QĐ-BTC.

KBNN xác định, chuyển đổi số là cuộc cách mạng thiên về thể chế, chính sách nhiều hơn là cách mạng công nghệ”, do đó, cơ chế chính sách về nghiệp vụ cần phải đi trước để đảm bảo hành lang pháp lý cho quá trình xây dựng và triển khai; công nghệ dù có tiên tiến đến đâu nhưng không thể thay thế được chính sách và quy trình, công nghệ chỉ có thể là công cụ và nền tảng cho thực hiện chính sách và quy trình. Vì vậy, các đơn vị chủ trì các đề án chính sách nghiệp vụ đã bắt tay vào lập kế hoạch chi tiết theo lộ trình từng tháng, quý, năm từ đó làm cơ sở cho Cục CNTT xây dựng kế hoạch chi tiết việc xây dựng các ứng dụng CNTT, tổ chức đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, phấn đấu hoàn thành các mục tiêu của Chiến lược đã đặt ra.

Tài liệu tham khảo:

1. Quyết định số 455/QĐ-TTg ngày 13/4/2022 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Chiến lược phát triển Kho bạc Nhà nước đến năm 2030;
2. Chương trình hành động của Bộ Tài chính thực hiện Chiến lược phát triển Kho bạc Nhà nước đến năm 2030 ban hành theo Quyết định số 2222/QĐ-BTC ngày 01/11/2022;
3. Báo cáo tổng kết kết quả hoạt động năm của hệ thống KBNN;
4. Cổng thông tin điện tử KBNN, Tạp chí Quản lý Ngân quỹ quốc gia;
5. Quyết định số 455/QĐ-TTg ngày 13/4/2022 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Chiến lược phát triển KBNN đến năm 2030;
6. Chương trình hành động của Bộ Tài chính thực hiện chiến lược phát triển KBNN đến năm 2030 ban hành theo Quyết định số 2222/QĐ-BTC ngày 01/11/2022;
7. Quyết định số 6219/QĐ-KBNN của KBNN về Chương trình Hành động của Bộ Tài chính thực hiện Chiến lược phát triển KBNN đến năm 2030;
8. Quyết định số 2739/QĐ-KBNN ngày 04/6/2021 của Tổng Giám đốc KBNN phê duyệt kiến trúc tổng thể hệ thống CNTT hướng tới Kho bạc số;
9. Kế hoạch ứng dụng Công nghệ thông tin trong hoạt động của KBNN giai đoạn 2021-2025 ban hành kèm theo Quyết định số 824/QĐ-BTC ngày 20/5/2022.

Thông tin tác giả:

Phạm Thị Tú

Cục Công nghệ thông tin (Kho bạc Nhà nước)

Email: tupt02@vst.gov.vn